

Från: "Ingela Sundelin" <ingela.sundelin@froberg-lundholm.se>
Skickat: Thu, 1 Jul 2021 09:42:13 +0100
Till: "Länsstyrelsen Skåne" <skane@lansstyrelsen.se>
Ämne: Dnr 505-7021-2021, Överklagande McDonald's Hjelte restaurang
Bilagor: 20210701 Överklagande MMD Hjelte restaurang slutligt.pdf

VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:6

INKOM: 2021-07-01
MÅLNR: M 3492-21
AKTBIL: 1

Hej!

På uppdrag av Hjelte restaurang AB (McDonald's) överklagas Länsstyrelsens i Skåne län beslut 2021-05-28, dnr 505-7021-2021.

Med vänlig hälsning

Ingela Sundelin
Advokat

FRÖBERG & LUNDHOLM ADVOKATBYRÅ AB
Kungsgatan 44, 3 tr, 111 35 Stockholm

Telephone: +46 8-662 79 40
Direct: +46 8-662 79 30
Mobile: +46 70-231 51 11
e-mail: ingela.sundelin@froberg-lundholm.se
Registered office: Stockholm
Reg.No: 556678-0945
www.froberg-lundholm.se

This e-mail is confidential and may contain legally privileged information. It is intended only for the addressees. If you have received this e-mail in error, kindly notify us immediately by telephone or e-mail and delete the message from your system.

E-mail is susceptible to data corruption, interception, unauthorized amendment, tampering and viruses, and we only send and receive e-mails on the basis that we are not liable for any such corruption, interception, amendment, tampering or viruses or any consequences thereof.

Till

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen

via skane@lansstyrelsen.se

Stockholm 2021-07-01

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE

Hjelte restaurang AB, org.nr 556708-9676, Granatvägen 2, 27153 Ystad

Ombud: advokaten Ingela Sundelin, Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB, Kungsgatan 44, 111 35 Stockholm, tel. 08-662 79 40, e-post: ingela.sundelin@froberg-lundholm.se

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut 2021-05-28, dnr 505-7021-2021

SAKEN

Beslut angående förbud och föreläggande på fastigheten Fortet 2, Ystads kommun

I egenskap av ombud för Hjelte restaurang AB (bolaget) överklagas Länsstyrelsens i Skåne län beslut 2021-05-28 enligt följande.

1 Yrkande

Bolaget yrkar att Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, med ändring av Länsstyrelsens i Skåne län beslut och Ystad-Österlenregionens miljöförbund beslut, upphäver förbudet och föreläggandet.

2 Grunder

Före den 1 januari 2023 finns det ingen skyldighet för bolaget att sortera ut förpackningar. Krav på att sortera ut förpackningsavfall ställs endast på hushåll och andra förbrukare enligt 28 §

förordningen om producentansvar för förpackningar, i dess äldre lydelse 2006:1273 som ska tillämpas fram till den 1 januari 2023.¹ När förpackningsavfallet inte sorteras ut ska det betraktas som kommunalt avfall och ska då tas hand om av kommunen. Förbudet och föreläggandet är därmed i de delarna inte lagligen grundat.

I övrigt är de förelagda utredningarna och föreläggandet orimligt betungande och mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet enligt 26 kap. 9 § miljöbalken och ska därför upphävas.

3 Bakgrund

Föreläggandet är riktat mot det bolag som driver en McDonald's-restaurang på fastigheten Fortet 2 i Ystad.

Ystad-Österlenregionens miljöförbund har konstaterat att restaurangens förpackningsavfall blandas med kommunalt avfall och hanteras som brännbart avfall. Miljöförbundet har gjort bedömningen att verksamhetsutövaren är skyldig att sortera avfallet från restaurangen där gästerna har tillträde och har därför

- dels förbjudit verksamheten att lämna plast- och pappersförpackningsavfall (som har samlats in separat för att materialåtervinnas) till förbränning,
- dels förelagt restaurangen att utreda möjligheten till materialåtervinning samt möjligheten att använda flergångsartiklar i stället för engångsförpackningar, dels införa ett system för sortering av förpackningar som omfattas av producentansvar.

Efter överklagande från bolaget har Länsstyrelsen i Skåne län 2021-05-28 avslagit överklagandet.

4 McDonald's arbete med hållbarhetsfrågor

McDonald's är Sveriges ledande restaurangkedja med 200 restauranger och ca 12 000 medarbetare. Majoriteten av restaurangerna ägs och drivs lokalt av egna företagare. McDonald's i Sverige har jobbat med hållbarhetsfrågor under lång tid och strävar kontinuerligt efter att minska den negativa miljöbelastningen genom hållbara inköp, energieffektivisering, återvinning och transporter. McDonald's målsättning är att 95 procent av det bränsle som används av företaget ska vara förnybart 2020. För närvarande drivs 80 procent av företagets lastbilar av biodiesel. All elenergi som används i restaurangerna kommer dessutom från förnybar energi. McDonald's arbetar även med att fasa ut plast från förpackningarna och har under de senaste åren tagit bort plast som motsvarar en årsförbrukning på över 150 ton. McDonald's bedriver således ett långt framskridet miljöarbete som riktar sig mot samtliga restaurangers verksamhet.

¹ Se övergångsbestämmelse om ikraftträdande till förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, SFS 2020:815 p. 11.

5 Lagligt stöd saknas för krav på sortering och förbud

5.1 Nya bestämmelser om sortering har inte trätt i kraft

De muggar, kartonger för hamburgare och påsar för pommes frites m.m. som används av restauranggästerna på McDonald's utgör enligt 7 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen) en konsumentförpackning genom att de på försäljningsstället utgör en säljenhet för den slutliga användaren eller konsumenten av varan. En produkt ska anses vara en förpackning enligt 29 § förpackningsförordningen, om produkten är utformad för och avsedd att fyllas vid försäljningsstället och fyller en förpackningsfunktion. Om en engångsartikel är fylld när den säljs vid försäljningsstället, ska även den anses vara en förpackning enligt förordningen.

Med förpackningsavfall avses förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken och 9 § förpackningsförordningen.

Den 1 januari 2023 börjar 3 kap. 2 § avfallsförordningen (2020:614) gälla för sortering av förpackningsavfall som uppkommer efter utgången av december 2022.² Enligt den bestämmelsen finns en skyldighet för *den som har förpackningsavfall*, som uppkommer efter utgången av december 2022, att sortera ut förpackningsavfall från annat avfall och lämna förpackningsavfallet till

1. ett godkänt retursystem enligt förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar, om avfallet utgörs av flaskor eller burkar som retursystemet är avsett för,
2. ett insamlingssystem som har tillstånd enligt 43 § förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, om avfallet utgörs av förpackningar som insamlingssystemet är avsett för, eller
3. någon som enligt 67 § förordningen om producentansvar för förpackningar samlar in förpackningsavfallet, om avfallet har producerats i eller i samband med yrkesmässig verksamhet.

McDonald's kommer att omfattas av den bestämmelsen och punkterna c -f i föreläggandet kommer att ingå som en del av verksamheten från den 1 januari 2023.

För avfall som har uppstått före utgången av december 2022 gäller 28 § förordningen om producentansvar för förpackningar, i dess äldre lydelse 2006:1273 som ska tillämpas fram till den 1 januari 2023.³ Fram till dess, dvs. till och med utgången av december 2022, är det endast *hushåll och andra förbrukare* som ska sortera ut förpackningar från kommunalt avfall och lämna

² Se övergångsbestämmelserna, punkten 4, i SFS 2020:817.

³ Se övergångsbestämmelse om ikraftträdande till förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, SFS 2020:815 p. 11.

dem för borttransport i de insamlingssystem som producenterna eller kommunerna tillhandahåller för sådant avfall. Bolaget kan genom sin yrkesmässiga verksamhet inte anses omfattas av begreppet hushåll. Till skillnad från vad länsstyrelsen påstår i sitt beslut, är bolaget inte heller att anse som en annan förbrukare, utan det är konsumenten som är förbrukare och den slutliga användaren av konsumentförpackningarna som McDonald's tillhandahåller som producent. Således finns det inget krav om utsortering för den som innehar ett förpackningsavfall förrän 3 kap. 2 § avfallsförordningen träder i kraft efter utgången av december 2022. Något krav om utsortering kan därför för närvarande inte läggas på bolaget, se också Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2020-01-28 i mål nr M 4311-19. Föreläggandet saknar därmed laglig grund och ska upphävas.

5.2 Kommunen har ansvar för insamlingen av förpackningsavfallet

Förpackningar ska tas om hand när de blir avfall av producenten, dvs. den som släpper ut eller tillhandahåller förpackningen på den svenska marknaden, enligt 42 § förordningen om producentansvar för förpackningar antingen genom att ett insamlingssystem tillhandahålls, eller att någon annan som har tillstånd enligt 43 § att driva ett insamlingssystem har åtagit sig att ta hand om förpackningen när den blir avfall. I likhet med bestämmelserna om sortering av förpackningsavfall ska bestämmelserna i 42 och 43 §§ tillämpas första gången efter utgången av december 2022.⁴ Fram till dess gäller liknande bestämmelser enligt övergångsbestämmelserna.

I den mån inga krav finns för sortering och insamling av förpackningsavfallet, ska fram till den 1 januari 2023 avfallet i dess egenskap av kommunalt avfall tas om hand av kommunen enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. Med kommunalt avfall avses enligt 15 kap. 3 § miljöbalken avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, t.ex. pappersmuggar, plastlock samt hamburger- och pommes frites-kartonger som har använts av kunder på restaurangen. Det innebär att verksamhetens plast- och pappersförpackningsavfall från matsalen inte kan förbjudas från att lämnas till kommunens insamling.

Förbudet att lämna plast- och pappersförpackningsavfall till den kommunala insamlingen saknar därmed också laglig grund.

6 Utredningskraven är inte proportionerliga

Bolaget har, utöver kravet på sortering, också förelagts att utreda dels möjligheten att använda flergångsartiklar i stället för engångsförpackningar, dels möjligheten till materialåtervinning.

⁴ Se övergångsbestämmelse till förordningen (2020:815) om ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.

Av bestämmelsen i 2 kap. 5 § miljöbalken följer att alla som bedriver en verksamhet ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall. Som redan nämnts arbetar McDonald's rikstäckande och i förhållande till samtliga restauranger med att ständigt minska miljöbelastningen från sin verksamhet. Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken får de krav som ställs inte vara orimliga att uppfylla. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till nyttan av förelagda skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. Bedömningen av vad som är ekonomiskt rimligt ska utgå från branschförhållanden, dvs. i aktuellt fall från snabbmatsrestauranger.⁵ Det innebär att en prövning måste göras i vilken mån ett typiskt företag inom den aktuella branschen har möjlighet att vidta de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som ställts.

Om bolaget i sin snabbmatsrestaurang ska utreda möjligheten att använda flergångsartiklar i stället för engångsartiklar innebär det att krav ställs på bolaget som innebär utredande av en helt ny affärsmodell med genomgripande förändringar och ökande kostnader. Det kan inte anses rimligt och proportionerligt att förelägga en verksamhetsutövare inom en specifik bransch att genomföra utredningar som får påverkan för en hel bransch. Ett sådant ställningstagande mot en hel bransch behöver fattas på nationell nivå med väl genomarbetade miljömässiga, ekonomiska och samhällsmässiga konsekvensanalyser. Att rikta ett sådant föreläggande mot ett enskilt bolag innebär dessutom att konkurrensen med övriga bolag i snabbmatsbranschen snedvrids.

Samma synpunkter gör sig gällande även för föreläggandet i den delen det avser utredande av möjligheten till materialåtervinning. Av miljöförbundets föreläggande framgår att några studier har gjorts om möjligheten att återvinna förpackningar innehållande bl.a. vätskor. Däremot framgår inte av föreläggandet att det finns osäkerheter om förutsättningarna att återvinna förpackningar innehållande blöta matrester, vad kostnaderna i så fall är och om det därför i nuläget finns någon efterfrågan av förpackningar innehållande blöta matrester. Det är inte rimligt att ställa krav på en enskild verksamhetsutövare att bedriva en sådan utredningsverksamhet. Denna typ av utredning ska i stället beslutas och utföras på en annan nivå.

7 Sammanfattande slutsats

Inom ramen för McDonald's rikstäckande miljöarbete, arbetar bolaget för att de krav som ställs om sortering från den 1 januari 2023 ska genomföras. I nuläget saknas däremot rättsliga förutsättningar att förelägga bolaget att sortera förpackningsavfall. Genom att en enhetlig avfallshandling sker, kommer arbetet för en kostnadseffektiv och hållbar återvinning att möjliggöras.

Vad gäller krav om utredningar, är det inte möjligt att med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken förelägga en verksamhetsutövare att utreda och lämna förslag till lösningar av ett miljöproblem. De

⁵ Prop. 1997/98:45 I s. 232, II s. 24 f.

krav på utredningar som bolaget har förelagts att utföra innebär förändringar för en hel bransch och är därmed mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet.

Hjelte Restaurang AB, genom

Ingela Sundelin